

Zondag 7 april 2024

Tweede zondag van Pasen

Lezingen:

Handelingen 4, 32-35

1 Johannes 5, 1-6

Johannes 20, 19-31

Inleiding

In onze Nederlandse traditie wordt deze 2e zondag na Pasen ook wel Beloken Pasen genoemd. In andere landen heeft men voor andere benamingen gekozen en in 2000 heeft paus Johannes Paulus II deze zondag uitgeroepen tot zondag van de Goddelijke Barmhartigheid.

Beloken betekent afgesloten. De paasweek wordt afgesloten op deze 8e dag. Als je iets afsluit, wat neem je dan mee voor de toekomst?

De eerste lezing vertelt ons over het perspectief van een ideale samenleving. Mensen, beademd door de Geest van God, laten zien hoe je met elkaar kunt leven in werkelijke gemeenschap.

In de tweede lezing onderstreept Johannes deze ervaring met zijn woorden over de liefde tot God. De liefde tot God drukt zich uit in de liefde tot de naaste.

In lijn hiermee geeft de evangelielezing aan de mensen na Pasen een belangrijke eerste opdracht. Een opdracht die een fundament is van veel geloofsovertuigingen in de hele wereld.

Overweging

Het evangelie van vandaag begint met een crisis. De leerlingen zijn bang en de deuren van het huis zijn gesloten. En dan verschijnt Jezus en de angst van de leerlingen, die zich afgesloten hadden, wordt doorbroken. Jezus wenst hun vrede toe en ademt over hen. Zij krijgen een belangrijke opdracht: schenk de mensen vergeving voor hun zonden.

Het is de eerste boodschap die ons na Pasen via de heilige geest gegeven wordt (1), de eerste vrucht van Pasen: Vergeef elkaar.

Wat bedoelen we eigenlijk met het woord vergeving? Vergeving is een gecompliceerd begrip. Het heeft veel aspecten en vandaag proberen we er enkele uit te lichten.

Heel algemeen gaat vergeving erover dat je het iemand persoonlijk niet meer kwalijk neemt wat hij of zij heeft gedaan.

Hoe moeilijk het kan zijn om te vergeven laat Simon Wiesenthal zien in zijn boek “de Zonnebloem”, waarin hij dit thema behandelt (2). Het is een persoonlijk verhaal, dat gaat over de onmogelijkheid van vergeving. Een jonge ss-soldaat biecht op zijn sterfbed al zijn gruwelijke misdaden op en vraagt om vergiffenis aan een joodse gevangene. Deze kan het niet geven; zeker niet namens de vele andere slachtoffers en hij gaat in stilte weg. Terug in het kamp sprak hij er met zijn joodse lotgenoten over. Die gaven hem gelijk, hij had de ss-er nooit mogen vergeven.

Een priester, die ook gevangene was, zei hem daarentegen dat hij de vergeving niet had mogen weigeren. Toonde de jonge ss-er immers geen berouw en was het niet zijn laatste wens op zijn sterfbed?

Het vraagstuk blijft Wiesenthal achtervolgen. Tenslotte stelt hij ons de vraag: als u in mijn positie was geweest, wat zou u hebben gedaan? Zou u de ss-er hebben vergeven?

Eva Kor, die in Auschwitz de experimenten van Mengele heeft overleefd, was na lange tijd wel in staat om vergeving te schenken (3). Vijftig jaar na haar bevrijding schonk zij vergiffenis aan de nazi's die haar, haar familie en anderen zoveel leed hadden aangedaan. Het kwam haar op flinke kritiek te staan en men twijfelde aan haar geestgesteldheid. Zelf sprak zij over het bevrijdende effect van vergeven, haar leven werd niet meer beheerst door wrok en haat. Zij was eindelijk vrij en had er innerlijk vrede mee.

Veel mensen wachten met vergeving en willen bijvoorbeeld eerst een andere weg bewandelen, zoals een juridische procedure vanuit de behoefte het evenwicht tussen mensen te herstellen; bijvoorbeeld door een schuldbekentenis, excuses, herstelbetaling of straf. Dat kan echter lang duren en het staat vaak verwerking in de weg omdat je nog steeds op een negatieve manier verbonden blijft met de dader.

Een andere mogelijkheid is om communicatie tussen dader en slachtoffer tot stand te brengen, zodat beiden de kwestie ook van de andere kant kunnen bekijken.

Mahatma Gandhi (4) leert dat boosheid en wrok energie genereren. Als mens heb je de keuze om die energie te gebruiken voor geweld of voor mededogen als middel tot verandering.

De kleinzoon van Gandhi bracht dit in de praktijk. Ten tijde van de apartheid in Zuid-Afrika kwam een parlamentslid van het regime per boot naar India. De eerste reactie van de kleinzoon was dat hij de man in het water wilde gooien vanwege de behandeling van zijn familie in Zuid-Afrika, maar hij bedacht zich. Hij onthaalde de man als gast, liet hem alle mooie plekken van Mumbai zien en nodigde hem thuis uit. Daar vertelde hij hoe zijn familie destijds had geleden onder het apartheidsregime, maar dat hij de man persoonlijk niets verweet. Het parlamentslid was geraakt door hoe hij ontvangen was en zag zijn eigen vooroordelen. Nadat hij was teruggereisd naar Zuid-Afrika stelde hij het apartheidsregime aan de kaak.

Tot slot, hoe zou het de apostelen zijn vergaan als Jezus niet zou zijn verschenen om hen vrede te wensen en vergeving te schenken? Zouden ze in hun oude situatie van verdriet, angst en mogelijk schaamte zijn blijven hangen? Zou Paulus dan ook de blijde boodschap overal hebben verkondigd? Zouden wij hier vandaag dan wel bijeen zijn gekomen?

Het kan een geweldige beleving zijn als iemand met wie je een conflict hebt gehad, een stap in jouw richting zet en je de hand reikt; een gebaar van een nieuw begin, een nieuwe kans om samen verder te gaan.

Er ontstaat dan een nieuwe ruimte. Een ruimte van openheid, oprechtheid, empathie, erkenning van wat is gebeurd en herstel van waardigheid en genoegdoening. Maar, wie zet de eerste stap, wie zoekt toenadering?

Moge de eerste boodschap na Pasen ons inspireren de eerste stap te zetten in de richting van elkaar te vergeven.

Hyleco Nauta

Inspiratie:

- 1 – Vóór het luiden van de klok, Janssen/Zuidberg.
- 2 – De Zonnebloem, Simon Wiesenthal
- 3 – Katholiek Nieuwsblad, 8 juli 2019
- 4- Het boek van wijsheid, Arun Gandhi.